

2025-01-28

Dnr RS2025-00066

Läkemedelskommittén  
Torbjörn Linde  
Tfn 018-61115251

Socialdepartementet  
S2024/02135  
s.remissvar@regeringskansliet.se  
s.sl@regeringskansliet.se  
kopia:  
mimmi.lovbom@regeringskansliet.se.

## Svar på remiss om uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

### Sammanfattning

Region Uppsala ställer sig inte bakom förslaget att ändra principerna för hur läkemedelskostnaderna ska fördelas mellan staten och patienterna.

Den princip som föreslås innebär att patienterna får ta en större del av kostnaderna för läkemedel med motiveringen att det bidrar till att skapa förutsättningar för en god och långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård. Statens totala kostnader för förmånsläkemedel har enligt utredningen ökat med 55% sedan 2012.

Patientavgifterna, som har följt prisbasbeloppet, har endast ökat med 21% under motsvarande period. Med nuvarande system ska patienten under ettårsperioden inte betala mer än ett sammanlagt belopp som motsvarar 0,05 gånger prisbasbeloppet. I promemorian föreslås att denna andel höjs till ett belopp motsvarande 0,065 gånger prisbasbeloppet. Region Uppsala ställer sig bakom principen att den maximala patientkostnaden följer prisbasbeloppet men kan inte ställa sig bakom ett förslag som innebär en förskjutning så att patienten ska stå för en större andel och staten för en mindre. Problemet med ökade läkemedelskostnader bör i stället lösas genom system som bygger på solidariska principer.

Förutom en höjning frikortsnivån föreslås förändringar i den trappa som reglerar patientens andel av kostnaden för förmånsläkemedel. En annan omständighet som påverkar patientens kostnader är att vissa receptbelagda läkemedel inte omfattas av förmånen. För dessa får patienten stå för hela kostnaden. En ytterligare faktor är att antalet läkemedel som är dyra, och där patienten snabbt passerar frikortsnivån, är många. Region Uppsala befärar därför att många patienter inte kommer att ha råd att hämta ut sina mediciner om föreslagna förändringar i förmånssystemet genomförs. Många läkemedel förebygger framtida svår sjukdom. Om patienten inte har råd att använda sådana läkemedel kommer det, förutom patientlidande, att leda till ökade sjukvårdskostnader.

Det är välbelagt att sjukligheten är högre i grupper med låga inkomster. Utredningen visar också att 60 procent av de hushåll som får ekonomiskt bistånd även har utgifter för läkemedel. Förslaget innebär alltså att kommunernas kostnader för försörjningsstöd sannolikt kommer att öka. Den ekonomiska konsekvensen av förslaget för regionernas del blir dock i princip neutral eftersom de minskade kostnaderna samtidigt balanseras genom att statsbidraget minskas i motsvarande mån. Förslaget bedöms därmed inte bidra till att täcka kostnader för andra sjuk- och hälsovårdande uppdrag som åligger regionerna.

Sammantaget bedömer Region Uppsala att många patienter inte kommer att ha råd med sina mediciner. Det innebär att framför allt de resurssvaga grupperna drabbas. Förslaget bidrar därmed inte till en jämlik vård. Förskjutningen av kostnader från staten till patienter och kommuner kommer inte heller att förbättra regionernas förutsättningar att bära sitt uppdrag.

För Region Uppsala

Helena Proos

Regionstyrelsens ordförande

Johan von Knorring

Regiondirektör